

نگاه مسوول

مدیرکل اداره کتاب اصلاحات آثار کلاسیک پذیرفته است

■ **فارس:** محمد الهیاری، مدیرکل اداره کتاب و کتابخوانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی درباره برخی موارد از جمله مجوز نشر کتاب‌ها، ممیزی و اصلاحات برخی آثار توضیحاتی داد. از جمله وی درباره موضوع اداره کتاب درباره آثار کلاسیک و اصلاحی آنها و برخورد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و اداره کتاب با آثار عاشقانه و مشخص بودن یا نبودن خط قرمزها چنین گفته است: «در خصوص آثار کلاسیک، نحوه چاپ برای گروه‌های سنی متفاوت است؛ آثار کهن در حوزه میراث ادبی ما تا به امروز در کشور طی سال‌های گذشته به همان شکل کامل منتشر شده اما وقتی که اثری بخواهد بازنویسی شود یا از قالب نظم به نثر درآید و در اختیار یک نویسنده داخلی قرار گیرد، حجم اثر کمتر باشد و اثر به صورت برگزیده باشد، طبیعی است که براساس مصوبات قانونی و کارشناسی که وجود دارد، آثار مطالعه می‌شود و چنانچه بخش‌هایی نیاز به اصلاحیه داشته باشد و متناسب با گروه سنی نوجوان نباشد، از ناشر خواسته می‌شود تا این اصلاحات را انجام دهد.»

اتفاق

بهترین‌های مستند انتخاب شدند

■ **شرق:** جشن فیلم مستند در حالی برگزار شد که اندکی دلخوری هم همراه آن بود. دلخوری که قرار است با صبوری بی‌پاسخ بماند. در طول چند روز گذشته نسبت به بررسی فیلم‌های مستند واکنش‌هایی نشان داده شده ولی همان طور که دبیر جشن پانزدهم کیومرث پوراحمد می‌گوید: «در جشنی به این گستردگی و با این همه پارامتر نمی‌توان گفت همه چیز میلی‌متری سر جای خود قرار دارد، اما در هر صورت همه اقراری که برای برپایی این جشن زحمت کشیده‌اند، حسن‌نیت دارند. اندر اضمائلی مجترمانه یا هم‌راه با بی‌احترامی به روند داوری‌های جشن مستند صورت گرفت اما آقای میری و اعضای برگزار کنند جشن تصمیم گرفتیم به احترام جشن سکوت کنیم، چرا که شاید هر سخنی منجر به دامن زدن به اختلافات می‌شد.» این جشن با بزرگداشت مرحوم محمدرضا سرهنگی و بهمن کیارستی همراه بود که به لطف مجری گری علیزضا شجاع‌نوری و حضور بهمن فرمان‌آرا خاندان‌های خودش را داشت. دو صنف انجمن تهیه‌کنندگان و انجمن مستندسازان در کنار هم قرار گرفتند و همان طور که رامین حیدری فاروقی - مدیر هماهنگی پنجمین جشن فیلم‌های مستند - گفته «۲۳۴ مستند» در آن شرکت داشتند که در نهایت براساس پسند داوران انتخاب شدند. تقدیر از مرتضی سرهنگی با حضور فرشته طائرپور و مرتضی رزاق کریمی از خانواده مرحوم سرهنگی و دخترش انجام شد. فرشته طائرپور به یاد دختر مرحوم سرهنگی آورد: «تا آخرین سال‌هایی که می‌شناختمش با تمام موانعی که بود، هیچ‌وقت ندیدم که ناامید شود.» روزان سرهنگی در متنی با تشکر از خانه سینما خطاب به پدر گفت: «افسوس که کودکان سرزمین تو هنوز در لابراتوار صداوسیماست، وقتی رفتی قول‌های زیادی در این زمینه داده شد اما هنوز اتفاق خاصی نیفتاده است.» مستندسازان همان طور که محمدمهدی عسگریپور تاکید کرد: «نقش مهمی در طی مسیر جامعه از سوی آرمان‌گرایی به واقع‌گرایی دارند هرچند متأسفانه چنین فضایی در کشور ما ایجاد نشده است.» حضور «بهمن فرمان‌آرا» در دقایق نخستین برپایی مراسم هم جذاب بود. به گزارش فارس در بخشی از این مراسم حضور «محمد نوری‌زاد» در بین حضار جلب توجه کرد.

پشت صحنه

شاه‌آبادی: مسافر در حمایت از حیدری استعفا کرد

■ ایستا: سرانجام پس از چند روز سکوت درباره علت استعفا رییس مرکز هنرهای نمایشی و دبیر جشنواره بین‌المللی تئاتر حمید شاه‌آبادی، معاون هنری وزارت ارشاد در برنامه «جهله تئاتر» اعلام کرد مسافر آستانه در حمایت از حیدری استعفا داده است. البته شاه‌آبادی اشاره نکرد که حیدری به چه دلیلی استعفا کرده است. او در این برنامه با اشاره به اینکه انتصاب‌ها به پیشنهاد معاونت هنری و با حکم وزیر ارشاد است، گفت: «تغییرات در مدیریت جشنواره همیشه وجود داشته و طبیعی است که برخی موافق و بعضی مخالف هستند. مسافر آستانه برای تئاتر زحمت زیادی کشیده و همیشه دغدغه‌ها تئاتر را داشته است. او در حمایت از برادر حیدری استعفا داده است. اصولاً انتصاب‌ها و حضور هر فردی یک عقد دو جانبه است و این طور نیست که فقط یک نفر باید پاسخگو باشد.» معاون هنری وزارت ارشاد خاطر نشان کرد: انتصاب‌ها هم به پیشنهاد معاونت هنری و با حکم وزیر ارشاد است.

توزیع «قلب یخی» در یزد ممنوع شد

■ مهرنزیس اتحادیه‌صنعت‌عرضه‌کنندگان محصولات فرهنگی شهر یزد گفت: «با توجه به ارسال نامه‌ی از سوی اداره بازرگانی استان یزد از روز یکشنبه عرضه سریال «قلب یخی» در فروشگاه‌های شهر یزد ممنوع اعلام شد.» محمدرضا جعفری درباره علت این اقدام صحبت نکرده است.

نظر

نمی‌توان در ادبیات کلاسیک دست برد



عماد افروغ

هم به عقیده من، نوجوان با جوانی که مولانا را برای خواندن انتخاب می‌کند خود قادر به تشخیص سره از ناسره است؛ اما باید به این مطلب توجه کرد مطالبی که مخاطب تحمل شنیدن آن را ندارد بازگو نشود و این به معنای تحریف آثار نیست بلکه انتخاب محتوا با توجه به مخاطب است. ما در روایات هم داریم که «کل من الناس بقدر عقولهم»؛ یعنی باید بیه درک و فهم مخاطب توجه شود و هر مطلبی را هر جایی نباید بیان کرد. بنده امروز مطالبی را از دوران کودکی‌ام به خاطر دارم که شاید در جایی نتوان بیان کرد و در صورت چاپ حتما سانسور می‌شود؛ اما این مطالب حاوی مضامین عمیقی است که شاید برای هر سیاستمدار یا اهل هنری درسی باشد. باید گفت بسیاری از مضامین و معانی عمیق در ادبیات ما به گونه‌ای طرز‌آمیز بیان شده که برای عوام قابل فهم باشد اگر این مضامین امروزه حذف شوند شاید نتایج‌اش از دست دادن مخاطب عوام باشد و از سوی دیگر از دست دادن مضامین عمیق و پر مایه ما پاسدار میراث گذشتگان‌مان هستیم و باید این آثار را به دست آیندگان برسانیم. اگر این آثار تحریف شود نسل آینده از این مواهب ملی محروم خواهند بود و هرگز متوجه متن اصلی این بزرگان نخواهند شد.

ادب‌و هنر

نگاه

درهای تئاتر شهر به روی تئاتری‌ها بسته است



سیاوش طهمورث کارگردان تئاتر

در مرزومو ما مهم نیست سابقه داشته باشی، مهم این است که یک سالن وجود دارد و تعداد زیادی اجرا در نوبت! اگر چند سال یکبار به طهمورث نوبت اجرا برسد، بسیار خوب است. تئاتر شهر سال ۵۰ افتتاح شده است در زمانی که تئاتر واقعی با تماشاگر واقعی اجرا می‌شد. در حال حاضر کار به جایی رسیده که با زجرنامه به تماشای تئاتر می‌آیند. این ساختمان باید از در و دیوارش هنر بیارد. اینجا جایی است که افراد باید با خیال و خاطره آسوده به تماشای نمایش و هنر بنشینند اما درهای الومینومی در تئاتر شهر وجود دارد که در توالی‌های بین‌راهی هم نیست. برای سیاست‌گذاری مدیران برای این ساختمان هنری متأسفم. در تئاتر شهر با زور باز می‌شود و ما باید در این وانفاس خلق باشیم. اگر قرار باشد سالن اصلی تئاتر شهر با بازسازی به جایی برسد، حداقل یک سال زمان نیاز است. این‌طور نباشد که در و دیوار را به قهوه‌خانه سنتی تبدیل کنیم سپس بگویم که خود به کار بپردازند.

گرامیداشت ۶۰سالگی نوازنده نامی

کنسرت بداهه عزیزاده در شهر کتاب

است. «هومان اسعدی که به‌عنوان منتقد به برنامه دعوت شده بود در سخنانش به توصیف فعالیت عزیزاده پرداخت و گفت: «عزیزاده ریشه در سنت دارد ولی اندیشه‌اش خلاق است. بررسی آثار موسیقیدانی چون عزیزاده که کارش تنوع دارد، مشکل است. این جلسه می‌تواند مقدمه‌ای باشد در ارائه تعریفی از نقد و تئوری نقد در موسیقی.» در ادامه، شماری از آثار عزیزاده از جمله خران، سواران دشت امید، چهار مضراب، گیبه (موسیقی فیلم)، رکویم (مرثیه) و... برای حضاران پخش شد و عزیزاده و اسعدی به تحلیل این آثار پرداختند. در این نشست که علی‌اصغر محمدخلئی، رامین صدیقی و شماری از موسیقیدانان دیگر حضور داشتند، عزیزاده صحبت‌هایی هم درباره موسیقی سالم و خوب مطرح کرد: «هر نوع موسیقی بنا بر نیازهای یک جامعه به‌وجود می‌آید. کشورهای پیشرفته وزارت ارشاد ندارند، اما معیارهای شناخت موسیقی خوب از بد در آنجا معلوم است. مردم هم به طبیعت رسیدند که موسیقی سالم و خوب را برمی‌گزینند.» اما بپانه این نشست، ۶۰ سالگی استاد سرتار ایران بود. شاید پخش قطعه «خران» بود که او را یاد دوران گذشته انداخت. او از کودکی‌اش گفت که در محله سیندرالدین خیابان خیام سپری شده و اینکه محله سیندرالدین جایی است که هنوز تعلق خاطر زیادی به آن دارد. این نوازنده که با صحبت‌هایش جمعیت بی‌شمار حاضر در سالن و راهروهای شهر کتاب را به شوق و عکس‌العمل وامی‌داشت در انتها گفت: «۲۲ ساله که بودم، می‌دیدم موسیقی به راه درستی نمی‌رود. البته آن زمان جامعه خیلی «بد» بود. اما ساز از تلویزیون پخش می‌شد. تصاویر موسیقی دهه ۵۰ آنتیم می‌کرد. پیش‌درآمد‌ها شکل ساده‌ای داشت. حس و حال نداشت، موسیقی آن زمان من را یاد فیلم‌فارسی می‌انداخت...»

پرویز براتی: همیشه ساز با حسین عزیزاده است؛ حتی اگر برای شرکت در نشست نقد و بررسی آثارش به جایی چون شهر کتاب مرکزی آمده باشد. غروب دوازدهم شهریور، آنهایی که به شهر کتاب مرکزی آمده بودند - و تعدادشان هم کم نبود - انتظار یک نشست نقد و بررسی خشک و بی‌روح را داشتند. اما حسین عزیزاده با سه‌تار نوازی استادانه خود، شور و حالی به سالن کوچک طبقه زیرین شهر کتاب داد. این برنامه از جمله برنامه‌های ماهانه شهر کتاب با محوریت موسیقی بود. ابوالحسن مختاباد جلسه را گرداند و هومان اسعدی هم آثار عزیزاده را نقد و تحلیل کرد. مختاباد به حضاران که حتی در خارج از سالن از طریق نمایشگر، مجلس را دنبال می‌کردند، گفت که این نشست از یک سال پیش جزو برنامه‌های شهر کتاب بوده و قرار است در چند برنامه خارج از برنامه‌های شبانه اول ماه شهر کتاب، کارهای عزیزاده بررسی شود. عزیزاده سعی داشت نشست را از خشکی و کسالت‌بار بودن درآورد. او صحبت‌های زیادی در مورد فضای کنونی اجتماعی و فرهنگی در ایران، وضعیت موسیقی ایرانی و رویکرد مخاطبان به این عرصه کرد. او در اوایل صحبت‌هایش گفت: «ما در شرایط نامساعدی زندگی می‌کنیم، اما پرچم موسیقی همچنان افراشته است. هرچند پایه و اساس موسیقی را شک سوزانده است، اما موسیقیدانان ما کار خود را ادامه می‌دهند.» او در ادامه این سوال را مطرح کرد که موسیقی تا چه اندازه می‌تواند سازنده باشد؛ پاسخ از خودش داد: «ما در ایران معیاری برای شناخت اثر هنری نداریم. هنر موقعی هنر است که همه جوانب در آن لحاظ شود. جانب اصلی‌اش، انسان

تبریک به معتمد آریا



شرق: انجمن بازیگران سینمای ایران در پی موفقیت فیلم سینمایی «ینجا بدون من» فیلم نیم میلیاردی بهرام توکلی بایانه داد. شورای مرکزی انجمن بازیگران سینمای ایران این درخشش پرشکوه را تبریک عرض کرده و برای تمامی دست‌اندرکاران سینمای کشور عزیزمان سربلندی و سرفرازی آرزو می‌کند.

رمان ناتمام دیکنز فیلم شد



شرق: شبکه بی‌بی‌سی در اقدامی بی‌سابقه اقتباسی از رمان ناتمام «راز اندوین درود» چارلز دیکنز را تکمیل و هم‌زمان با ۲۰۰سالگی او روی آنتن می‌فرستد. در این اقتباس تلویزیونی، رمان ناتمام پایان دارد و باید دید واکنش طرفداران دیکنز به این مسأله چیست. دیکنز تنها نیمی از این رمان - ترن ریلور شناختی - نوشته است.

ستاره‌های سینما در تئاترهای ایران شهر

عزت‌الله انتظامی، رضا کیانیان، مهناز افشار، پژمان بازغی، طناز طباطبایی، بابک حمیدیان، سیامک انصاری، بروز ارجمند، نگار جوهری‌ریسان و صابر ابر تنها تعدادی از چهره‌های سینمایی نام آشنایی هستند که قصد دارند به جای پرده تفره‌ای روی صحنه ایفای نقش کنند و در ماه‌های آینده در کنار اهالی تئاتر قرار بگیرند. به نظر می‌رسد که داستان میهمانان سینمایی تئاتر همچنان ادامه دارد و هنرمندان سرشناس سینمایی با وجود همه مشکلاتی که در تئاتر وجود دارد و کمبودها و نامهربانی‌ها ترجیح می‌دهند خودشان را روی صحنه محک بزنند. این حضور هم مانند چند سال گذشته قرار است در تماشخانه ایرانشهر رقم بخورد. مهم‌ترین خبر از حضور چهره‌های سینمایی حضور دوباره عزت‌الله انتظامی در نمایشی از رضا حداد است. البته انتظامی میهمان تئاتر نیست و قرار

درخشش داستان جاسوسی در جشنواره ونیز

فیلم «دوره گرد، خیاط، سرباز، جاسوس» که در پنجمین روز جشنواره بین‌المللی فیلم ونیز به نمایش درآمد، مورد توجه بسیاری از تماشاگران و منتقدان قرار گرفت و به عنوان یکی از بخت‌های دریافت شیر طلایی بهترین فیلم و جوایز دیگر مطرح شد. این فیلم که عنوانش از یک شعر کودکان انگلیسی گرفته شده، اقتباس از رمانی است به قلم جان لوکاره، نویسنده مشهور انگلیسی که رمان‌هایی مانند «جاسوسی از سرمدیسر آمد» را نوشته است. «دوره گرد، خیاط، سرباز، جاسوس» را توماس آلفردسون، فیلمساز سوئدی سازنده «بگنار فرد مناسب وارد شود» (۲۰۰۸) ساخته است و گری اولدمن، کالین فرث، تام هاردی، جان هارت، تویی جونز و مارک استرانگ در آن حضور دارند. یک سریال کوتاه تلویزیونی از این داستان در سال ۱۹۷۹ ساخته شده بود که در آن آلک



گزارش تصویری عکس: عباس کوهنری



مجموعه آثار عکاسی ۱۰ ساله شیرانا شهبازی در زوربخ به نمایش در خواهد آمد.



همین فرمان‌آرا در جشن مستند: «سیگاری‌های سینمای ایران می‌دانند سه نوع بهمن در سینما وجود دارد؛ بهمن فرمان‌آرا، بهمن قبادی و بهمن کیارستمی و...»

کلبه کوچک من

کلبه کوچک سلیمان و کهکشان فرعون (۴۸) اردشیر خرم‌تکوب

■ **من** در کلبه کوچک خود زندانی‌ام. از این دخمه تنگ، من آیا به کجا می‌توانم گریز کنم؟ کسی که با یک دوربین مخفی و از موضعی برتر به من نگاه می‌کند، برای من گریز‌گامی نمی‌بیند. جنبو جوش و بالاو پایین پریدن‌ها و دادوقال‌های من نیز در این گریز خیالی، سهمی ندارند. به باور من، دنیا با همه وسعتی که دارد، کلبه کوچکی است که فراتر از آن هیچ مغفری برای بشر نیست. همه هیاهوهای بشر، محدود به همین کلبه کوچک اوست. کلبه‌ای که کوچکی آن، در وسعت و وسع کره زمین نیز نمی‌گنجد. مراد من در این هیاهوی ریز، همه هستی است. شما، همه هستی را کلبه کوچکی پروردگاری خدواند، همه هستی، با همه سیاره‌ها به همین کلبه کوچک اوست. کلبه‌ای که کوچکی آن، در وسعت و وسع کره زمین نیز نمی‌گنجد. مراد من در این هیاهوی ریز، همه هستی است. شما، همه هستی را کلبه کوچکی پروردگاری خدواند، همه هستی، با همه سیاره‌ها و منظومه‌ها و کهکشان‌هایش، کلبه کوچکی بیش نیست. من وقتی از این منظر به عالم می‌نگرم، دنیای کوچکم - بالعمکس - وسعت می‌پذیرد، با این تعبیر، کلبه کوچکم من، پهنه‌ای به اندازه همه هستی پیدا می‌کند. شاید راز این نگرش متغیّر، در همین زاویه نگاه باشد. اگر خانه و کارخانه و ثروت و خاندان شما، برای شما بزرگ جلوه کند، کلبه شما به کوچکی می‌گراید و برعکس، اگر همین خانه و کارخانه و خاندان، با همه پهنه‌اش، در نگاه و فهم شما کوچک و ناپایدار باشد، کلبه شما فراخ و فراخ‌تر می‌شود. تا جایی که همه هستی را در خود جای می‌دهد. من همیشه به دوستانم می‌گویم: یکی از رازهای وسعت ملک سلیمان و تسلط او بر بسیاری از پدیده‌های شگفت، شاید در این باشد که خدواند به بشر سیوری‌ناپذیر بفرماید که ای بشر، هر چه در دستیابی به دنیا و دارایی‌های دنیا بیش بروی، به سلیمان من نخواهی رسید. که همه انرژی‌ها و پدیده‌ها در خدمت و در فرمان او بود. درست در مقابل این برداشت، برداشت دیگری نیز دارم. و آن اینکه ای بشر، تو یک روز، سرانجام در تسلط بر قوانین و خاصیت پدیده‌ها، به سلیمان من خواهی رسید. اما بیبا خودت را و اندیشه‌ات را همانند او کن. و یعنی: دارایی و تسلط، تو را به جای خدا نشاناند. تو بر هر چه مسلط شوی، بر مرگ مسلط خواهی شد. درست مثل سلیمان. که همه چیز در اختیار و به فرمان او بود الا مرگ. خواستم بگویم دنیای وسع سلیمان، برای او کلبه کوچکی بیش نبود. نام نیک او از همین جا بالا گرفته است. و گرنه امثال فرعون، مگر ثروت و سلطه کمی داشته‌اند؟ اما به دلیل نبود ظرفیت در فهم‌شان، خود را به جای خدا نشاناند. و به دلیل همین برتری‌طلبی، محو و نابود شدند. در مقایسه سلیمان و فرعون، به یک نکته مهم می‌رسیم. و آن اینکه سلیمان، با همه دارایی‌هایش، خود را در درون کلبه‌ای کوچک می‌دید. و فرعون، فراتر از کهکشان‌ها را برای برتری خود تصور می‌کرد. با همین حس و حال، در چرخه صدهفتم سوره بقره را می‌کشاییم. در انتها، دریچه این آیة، با جمله: «و ما لکم من دون الله من ولی و لانصر» بسته می‌شود. این جمله در قرآن، به گونه‌های مختلف، تکرار شده است. علت تکرارش را هم بیشتر گفته‌ام: معنای بلندی که در او و با اوست. این جمله، پر از تبسم و لبخند و مهربانی است. شما با همین جمله، باوری می‌کنید که خدواند، دستش را برای باوری شما و برای دوستی با شما، پیش آورده است و به صورت شما لبخند می‌زند. با مرور معنای «ولی»، اگر که آن را دوست و سرپرست بدانیم، آیا به غرور در نمی‌افتید؟ و از درک و تجسم معنای نصیر، که یار و یاور باشد، حس شرفی از شرف به شما دست نمی‌دهد؟ آری، ما در کلبه کوچک خود - که همه هستی را شامل می‌شود - سرپرست دوستی داریم که یاری‌گر ماست و دستش را برای گرفتن دست ما، پیش آورده. به صورتش بنگرید! ببینید چه لبخندی با اوست - تا به دستانتش، که چه صدقاتی در او!

عکس: مصطفی کریمی‌زاد

دور دنیا

■ فیلم سینمایی «چه» به کارگردانی ماریا پترز به نمایندگی از هلند در بخش بهترین فیلم غیرانگلیسی‌زبان جوایز اسکار ۸۴ شرکت می‌کند. این فیلم را یک کمیته مستقل از دست‌اندرکاران سینمای هلند انتخاب کرد. ■ نوا بابیک، کارگردان فیلم «هارگو در مراسم ازدواج» سریال «اصالحات» را برای شبکه اچ‌بی‌وی می‌سازد. «اصالحات» برنده جایزه کتاب ملی شد و داستانش مشکلات و درگیری‌های یک زوج سالخورده اهل غرب میانه و سه فرزند آنهاست که هر کدام زندگی ناپسنداتی دارد. ■ فیلم بیسیبالی «میتالی» به کارگردانی بنت میلر بیستوپنجاهمین جشنواره بین‌المللی فیلم توکیو را به پایان می‌رساند. ■ هیات داوران جایزه کتاب گاردین به تازگی فهرستی از نامزدهای اولیه این جایزه در سه بخش کتاب‌های ادبی، غیرادبی و شعر را انتخاب و به مخاطبان خود معرفی کرده است. در بخش کتاب‌های ادبی این فهرست، هیات داوران جایزه کتاب گاردین از کتاب‌های «کیوت انگلیسی» به قلم «استفان کلمن»، «انتقال» به قلم «آمی والدمن»، «سیریک شبانه» نوشته «رین مورکنستر»، «کتاب دروغ» به قلم «مارک هارلوک»، «همکار» به قلم «میرزا وحید» و «پابین‌تر از لانه خرگوش» به قلم «خوان پابلو ویلاویوس» را نام برده است.